

Foto: Kyle Glenn/Unsplash.com

ለኖርዌይ እንግዳ ነዎት – የኤች አይ ቪ መድሀኒት ይፈልጋሉ?

ኤች አይ ቪ ኖርዌይ ከኤች አይ ቪ ጋር ለሚኖሩ እና ኑሮአቸውን ኤች አይ ቪ የሚነካባቸው ግለሰቦችን በአጠቃላይ የሚረዳ በኖርዌይ ውስጥ የሚገኝ ብቸኛ የሆነ የሕመማን ድርጅት ነው። የኛ ዋነኛ ዓላማችን የኤች አይ ቪ ሕመማንን እና ኤች አይ ቪ በማንኛውም ሁኔታ ጎንደር ላላቸው ግለሰቦች፣ ለምሳሌ የኤች አይ ቪ ህመማን የቅርብ ዘመድ፣ የፕሮግራም (PrEP) ተጠቃሚዎችን ወይም በቀላሉ በኤች አይ ቪ ለመበከል የተጋለጡ ግለሰቦችን፣ መብታቸው እና አባይት ፍላጎታቸው የሚያስጠበቅ እንዲሁም የሚያረጋግጥ አንድኛ ብቸኛ ድርጅት ነው።

ለኖርዌይ እንግዳ ከሆኑ የኤች አይ ቪ መድሀኒት ይፈልጋሉ?

ማናቸውም የኤች አይ ቪ ህመማን የሆኑ እና በኖርዌይ አገር ውስጥ የሚኖሩ ሁሉ ነጻ ሕክምና የማግኘት መብት አላቸው። ሕመማኑ ተገቢውን ሕክምና የሚያገኙት በአቅራቢያቸው በሚገኘው ሃኪም ቤት የተላላፊ በሽታዎች ሕክምና በሚሰጥበት ክፍል ይሆናል።

መደበኛ ሃኪም (fastlege) ከአሎት በዚህ መደበኛ ሃኪም አማካይነት ወደ አቅራቢያ ወደ ሚገኘው የተላላፊ በሽታዎች ሕክምና መስጫ ክፍል ወደ አለው ሃኪም ቤት እዲተላላፊ ያደርጋል። ነገር ግን መደበኛ ሀኪም ከሌሎች እርሶ በግልጽ በአቅራቢያ ወደ ሚገኘው ሆስፒታል የተላላፊ በሽታዎች ክፍል በመሄድ ተገቢውን ሕክምና ማግኘት ይችላሉ።

ኤች አይ ቪ ኖርዌይ (HivNorge) ከሚበለው ድርጅት ዕርዳታ ከፈለጉ እርዳታን መጠየቅ ይችላሉ። ይህንንም ዕርዳታ የሚያገኙት ከዚህ ቀጥሎ በሚገኘው የኢሜይል አድራሻ ድብዳቤ በመጻፍ (post@hivnorge.no) ወይም በስልክ ቁጥር +47 21 31 45 80 በመደወል ይሆናል። ከሰኞ እስከ ዓርብ በአሉት የሥራ ቀናት ውስጥ በአውሮፓ አቆጣጠር ከጥዋቱ 09.00 ሰዓት እስከ 16.00 ሰዓት እኛን ማግኘት ይችላሉ። አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘም አስተርጓሚ በማቅረብ እንታባበራለን።

መደበኛ ሃኪም እንዴት ማግኘት ይቻላል?

በኖርዌ የሚኖር ማንኛውም ግለሰብ ሁሉ የሚታወቅበት ወይም ማንነቱ የሚገለጽበት መለያ ቁጥር ይሰጠዋል። ይህም የተወለደበትን ቀን፣ ወር፣ ዓመተምሕረት እና መንግሥት የሚሰጣቸው አምስት ቁጥሮችን ያካተተ መለያ ሲሆን ፣ ይህም የትውልድ ቀን እና የግል ቁጥር ያጠመረ ነው። አንዳንድ ግለሰቦች ደግሞ ዲ- ቁጥር (d-nummer) የሚባል ሊኖራቸው ይችላል። እነዚህ ግለሰቦች ጊዜያዊ የሆነ መለያ ቁጥር የተሰጣቸው ሲሆን ይህም የሚሆንበት ምክንያት ግለሰቦቹ የተለመደውን መለያ ቁጥር ለማግኘት ብቁ የሚያደርጋቸው አስፈላጊውን መስፍርቶች ማሟላት በማይችሉበት ወቅት ነው።

ማናቸውም በኖርዌ ውስጥ በሕዝብ መመዝገቢያ ውስጥ የተመዘገቡ እና በአንድ አውራጃ ውስጥ ኗሪ መሆናቸው ሲረጋገጥ መደበኛ ሃኪም የማግኘት መብት ስለሚኖራቸው መደበኛ ሃኪም ይደለድልላቸዋል። ዲ- ቁጥር (d-nummer) ያላቸው ግለሰቦች መደበኛ ሃኪም የማግኘት መብት የላቸውም። ነገር ግን ስደተኞች ከነቤተሰባቸው ይህ የማይመለከታቸው ሲሆን በሚኖሩበት አውራጃ መደበኛ ሃኪምን በሚመለከት ማንኛውንም በመጠየቅ ዕርዳት ሊያገኙ ይችላሉ።

መደበኛ ሃኪም የማግኘት መብትዎን በሚመለከት ጥርጣሬ ከአሎት ሌልሰ ኖርገ መመሪያ (Veiledning helsenorge.no) በስልክ ቁጥር 23 32 70 00 በመደወል እርዳታ ማግኘት ይችላሉ።

ምን ዓይነት የኤች አይ ቪ ህክምናዎች ሊያገኙ ይችላሉ?

በኖርዌይ የኤች አይ ቪ ሕክምና ዓይነት የሚወሰነው በአነስተኛ ዋጋ እጅግ በጣም ውጤታማ የሆነ መደሀኒት ማቅረብ የሚችሉትን የመድሃኒት አቅራቢ ድርጅቶችን ከአወዳዳሩ በኋላ ብቃት ያለውን በመምረጥ ይወሰናል። ከዚያ በኋላ ምን ዓይነት የኤች አይ ቪ ህክምና ለመስጠት፣ ያሉት መድሀኒቶች እና ሕክምናዎች በሙሉ እንደቅድሚያቸው በዝርዝር ይመዘገባሉ። በዝርዝሩ ውስጥ ያሉት ሁሉም መድሃኒቶች ጥሩዎች ናቸው። ነገር ግን ርስዎ በተለያዩ ምክንያቶች ዋጋቸው አነስተኛ የሆኑትን መድሃኒቶች ላይጠቀሙ ይችላሉ። ስለዚህም ሌላ መድሀኒት የመጠቀም ዕድል ይሰጥታል ። እንደዚህ ዓይነት ምክንያቶች በሙሉ በጤና መዝገብዎ ላይ ይመዘገባል ።

ከዚህ በፊት ያልተጠቀሙት የኤች አይ ቪ ህክምና እንዲወስዱ ሊደረግም ይችላል ።

የሚከተሉትን ክትባቶችን እንዲከተቡ ይመከራል

በኖርዌይ ውስጥ የሚኖሩ የኤች አይ ቪ ሕሙማን የሚከተሉትን ክትባቶች እንዲከተቡ ይመከራል

- የኮቪድ ክትባት እስከ ማጠናከሪያው (Covid-vaksine med booster-doser)
- በየዓመቱ የኢንፍሉኤንደዛ ክትባትን እንዲከተቡ እንመክራለን
- የኒዩሞኮክ ክትባትን ለሳንባ ምች ይረዳ ዘንድ እንዲከተቡ እንመክራለን(Pneumokokkvaksinering mot lungebetennelse.)
- የሄፓቲት ኤ ወይም ቢ(hepatitt A og/eller B) መከተብ ያስፈልግዎት እንደሆነ ግምገማ ያስፈልጋል። ነገር ግን ከሌሎች ወንዶች ጋር ወሲባዊ ግኑነት ላላቸው ወንዶች በሙሉ ሄፓቲት ቢ(hepatitt B) ክትባት በነጻ ይሰጣል።
- 26 ዕድሜ በታች ላሉ በሙሉ እንዲሁም ከ40 ዓመት በታች የዕድሜ ክልል ውስጥ ከሚገኙ ወንዶች ጋር ወሲባዊ ግንኙነት ያላቸው ወንዶች ኤ ፒ ቪ (HPV-vaksine) ክትባትባን እንዲከተቡ እንመክራለን።

እነዚህ ክትባቶችን በመደበኛ ሃኪምዎ አማካኝነት መከተብ ይችላሉ አለበለዚያ ደግሞ ከተቻለ በአካባቢዎ በሚገኘው ሃኪም ቤት በመሄድ የተላላፊ በሽታ ክፍል ውስጥ መከተብ ይችላሉ።

አንዳንድ ክትባቶች ግለሰቡ ወይም በሽተኛው ሊከፍለው የሚገባው ክፍያ ሊኖረው ይችላል። ክትባቱን ከማዘዝዎ በፊት ክፍያ እንዳለው እና እንደሌለው መደበኛ ሃኪምዎን በመደወል በቅድሚያ ያጣሩ ።

ሙያዊ ምስጢር የመጠበቅ ግዴታ (Taushetsplikt)

ሙያዊ ምስጢር የመጠበቅ ግዴታ (Taushetsplikt) ግላዊ የሆኑ መግለጫዎች እና የጤና ነክ መግለጫዎች ወደ የማይመለከታቸው ግለሰቦች እንዳይደርስ ጥበቃ ሊሰጥ የሚችል ወይም የሚከላከል ግዴታ ነው ።

ማንኛውም በጤና ተቋም ውስጥ ፣ በሃኪም ቤቶች ወይም በሃኪም ቢሮዎች እና በመሳሰሉት አገልግሎት የሚሰጡ ግለሰቦች በሙሉ ሙያዊ ምስጢር የመጠበቅ በሕግ የተደነገገ ግዴታ አለባቸው። የጤና ተቋማት ሠራተኞች ወይም አገልጋዮች በሙሉ ይህ ሙያዊ ምስጢር የመጠበቅ ግዴታ የተደነገገው የጤና ተቋም አገልጋዮች ሕግ (helsepersonelloven) ሲሆን፣ ማን የጤና ተቋም አገልጋይ እንደሆነ ደግሞ በጤና ተቋም ሕግ አንቀጽ 3 (helsepersonellovens § 3) በተገለጸው መሠረት ይሆናል ።

ሌሎች ግለሰቦች ከሐኪሞች ማዕከል ጋር ግንኙነት ያላቸው በሙሉ ፣ እንደ የጽዳት ሠራተኞች፣ የሕንጻ ጥገና እና ጥበቃ አገልጋዮች እንዲሁም የቢሮ ሠራተኞች በሙሉ ሙያዊ ምስጢር የመጠበቅ ግዴታቸው የተደነገገው በአስተዳደር ሕግ አንቀጽ 13 (forvaltningslovens § 13) መሠረት ነው።

ከኤች አይ ቪ ጋር ስለ መኖር የሚመለከት ማንኛውም ዓይነት ጥያቄ ከአሎት ሒቭ ኖርገን (HivNorge) በማግኘት መጠየቅ ይችላሉ።